

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนั้น เป็นการศึกษาเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้พัฒนาเป็นแนวทางในการออกแบบอาคารศูนย์การเรียนรู้ ศิลปะและการออกแบบ โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ ศึกษาถึงรูปแบบของงานออกแบบ ศูนย์การเรียนรู้ ลักษณะการใช้งานที่เหมาะสมในการเรียนรู้ ลักษณะวิธีการเรียนรู้ศิลปะ วิธีการ นำเสนอข้อมูลความรู้เกี่ยวกับศิลปะสาขาต่าง ๆ โดยทำการรวบรวมทฤษฎีและวรรณกรรมต่าง ๆ จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษากรณีศึกษาทั้งที่มีอยู่ในประเทศไทยและใน ต่างประเทศ ในด้านแนวคิดในการออกแบบ รูปแบบสถาปัตยกรรม สถานที่ตั้ง การเชื่อมโยง ระหว่างพื้นที่และลักษณะใช้งาน (function) สื่อที่นำมาใช้ในศูนย์การเรียนรู้ ตลอดจนทำการ สัมภาษณ์พฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายในด้านข้อมูลพื้นฐานและพฤติกรรมในการใช้ศูนย์การเรียนรู้ ประเภทต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน สัมภาษณ์ความสนใจในด้านศิลปะและการออกแบบ สัมภาษณ์ ความ ต้องการและลักษณะการใช้งาน แล้วจึงนำมารวบรวมสรุปเป็นแนวทางการออกแบบศูนย์การ เรียนรู้ศิลปะและการออกแบบ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานในงานวิจัยนี้

6.1.1 แนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้และสร้างสรรค์งานออกแบบ

การพัฒนาแนวคิดในการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนี้ ได้ทำการ พัฒนาแนวคิดมาจากการรวบรวมทฤษฎีและวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาจาก กรณีศึกษาและพฤติกรรมการใช้งานของกลุ่มเป้าหมาย การศึกษาลักษณะวิธีการเรียนรู้ของศิลปะ ในแต่ละประเภท รวมไปถึงวิธีการนำเสนอของสื่อศิลปะประเภทต่าง ๆ ทำให้ได้แนวทางในการ ออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบ โดยการสรุปแนวทางการออกแบบโดยละเอียดนั้น ได้ทำการสรุปไว้ ในบทที่ 4 ซึ่งพอสรุปหัวข้อได้โดยสังเขป ดังนี้

1. แนวคิดในการออกแบบและจัดตั้งโครงการ

ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนี้ต้องเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่สามารถรองรับการใช้ได้ของคนทุกระดับวัย เป็นจุดศูนย์กลางของการรวมกลุ่มของประชาชนในการแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ เพื่อที่จะพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศต่อไป

2. หลักการเลือกที่ตั้งและสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป

การเลือกที่ตั้งศูนย์การเรียนรู้นั้น ต้องคำนึงถึงความสามารถในการเป็นพื้นที่สาธารณะของประชาชน และสามารถเดินทางมาถึงได้โดยสะดวกเป็นสิ่งสำคัญ และพื้นที่นั้นควรเป็นพื้นที่ที่การใช้งานของประชาชนหนาแน่น และพื้นที่มีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดการรวมกลุ่มของประชาชนได้

3. แนวคิดทางการออกแบบสถาปัตยกรรม

ในการออกแบบสถาปัตยกรรมประเภทศูนย์การเรียนรู้จำเป็นต้องมีการคำนึงถึงการใช้งานของพื้นที่ภายในอาคาร และสื่อที่นำมาเสนอเป็นสิ่งสำคัญ โดยอาคารศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบเน้นการใช้งานหลักตามลักษณะวิธีการเรียนรู้ โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนห้องสมุด ส่วนนิทรรศการ และส่วนปฏิบัติการ โดยมีการนำเทคโนโลยีสื่อการนำเสนอที่ทันสมัยมาช่วยในการนำเสนอข้อมูลต่อผู้เข้ามาใช้งาน

4. แนวคิดการออกแบบการเชื่อมโยงของการทำงานของอาคาร

การเชื่อมโยงของแต่ละส่วนการใช้นั้นได้ทำการออกแบบให้มีการผสมผสานการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อให้ผู้ที่มาศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนั้นจะสามารถเรียนรู้สื่อศิลปะสาขาต่าง ๆ ได้ครบตามกระบวนการ

6.1.2 ลักษณะการเรียนรู้ และวิธีการนำเสนอศิลปะในแต่ละประเภท

ศิลปะในแต่ละสาขาวิชานั้นมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านของการรับรู้ การสร้างสรรค์ผลงาน การฝึกปฏิบัติ เครื่องมือที่นำมาใช้ และวิธีในการเรียนรู้ ดังนั้นสื่อที่เอามานำเสนอในอาคารศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบจึงควรมีการคำนึงถึงลักษณะจุดเด่นที่แตกต่างกันของสื่อศิลปะในแต่ละประเภทด้วย เพื่อที่การนำเสนอสื่อศิลปะและการเรียนรู้ศิลปะในแต่ละสาขาจะได้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและทำให้การเรียนรู้นั้นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยลักษณะ

การเรียนรู้ และวิธีการนำเสนอสื่อศิลปะในแต่ละประเภทนั้นได้อธิบายอย่างละเอียดไว้ในบทที่ 4 และ 5 แล้ว

6.1.3 พฤติกรรมการใช้งานศูนย์การเรียนรู้ในปัจจุบัน

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มาใช้ศูนย์การเรียนรู้ในปัจจุบันนั้น พอสรุปรายละเอียดพฤติกรรมการใช้งานของผู้ที่มาใช้งานได้ดังนี้

1. ช่วงอายุของผู้ใช้งานศูนย์การเรียนรู้มีอยู่ทุกช่วงอายุ โดยส่วนมากผู้ใช้งานจะอยู่ในช่วงอายุ 19 – 39 ปี
2. ประเภทอาชีพของผู้ที่มาใช้งานนั้นมีทุกประเภทตั้งแต่ นักเรียน/นักศึกษา พนักงานบริษัท เจ้าของธุรกิจ ซึ่งมีจำนวนการใช้งานใกล้เคียงกัน
3. ผู้ใช้งานศูนย์การเรียนรู้มีอยู่ทุกระดับรายได้ใกล้เคียงกัน
4. ความถี่ของผู้ใช้งานศูนย์การเรียนรู้ส่วนมากอยู่ในช่วงประมาณเดือนละ 1 ครั้ง
5. ผู้มาใช้งานศูนย์การเรียนรู้ส่วนใหญ่จะใช้งานในช่วงเวลา 13.00 -16.30 น. มากที่สุด ช่วงเวลาถัดมาคือ 16.31 -19.00 น.
6. ผู้มาใช้งานศูนย์การเรียนรู้ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในศูนย์การเรียนรู้ประมาณ 1-2 ชม.
7. โดยส่วนมากผู้มาใช้งานจะมาใช้งานกันในช่วง 2-3 คน หรือ มาคนเดียว
8. กิจกรรมที่เป็นที่นิยมในการมาศูนย์การเรียนรู้เป็น 3 ลำดับแรกคือ อ่านหนังสือ
ค้นคว้าข้อมูล ดูงานนิทรรศการ

6.1.4 สื่อศิลปะที่ได้รับความนิยม

สื่อศิลปะที่มีคนสนใจมากในปัจจุบันเป็นอันดับต้น เช่น ภาพยนตร์ กราฟฟิก อนิเมชั่น จะเป็นสื่อศิลปะที่มีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาผสมผสาน (Mixed media) และเป็นสื่อที่เกิดจากกระบวนการผลิตที่ต้องใช้เทคโนโลยีหลายรูปแบบ ในขณะที่สื่อศิลปะที่ได้รับความนิยมค่อนข้างน้อยนั้น ส่วนมากจะเป็นสื่อศิลปะที่มีลักษณะเป็นงานฝีมือ คือ ต้องใช้ความชำนาญของผู้สร้างสรรค์โดยไม่มีเทคโนโลยีเข้ามาช่วย ซึ่งจากผลการสำรวจนี้จึงพอได้ข้อสรุปว่า สื่อศิลปะที่จะเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปจะเป็นสื่อที่มีการ ผสมผสานของเทคโนโลยี ดังนั้นอาคารศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบควรมีแนวคิดที่รองรับในการสร้างสรรค์สื่อประเภทนี้เป็นหลัก โดย

ที่ไม่ควรจะละทิ้งการพัฒนาสื่อที่สามารถแสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทย และสนับสนุนและพัฒนาสื่อศิลปะที่สามารถสร้างเอกลักษณ์ความเป็นไทยควบคู่ไปด้วย

6.2 การนำไปใช้

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนั้น เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้มาจากการรวบรวมในบริบทและช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นในการนำไปใช้จริงอาจมีปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมขึ้นมาซึ่งทำให้ผลสรุปของการวิจัยนี้เปลี่ยนแปลงไปได้ ดังนั้นผู้นำไปใช้ควรมีการตรวจสอบถึงเงื่อนไขด้วยว่ามีเงื่อนไขและปัจจัยตรงกับลักษณะการวิจัยในครั้งนี้หรือไม่ ซึ่งหากมีปัจจัยอื่น ๆ เพิ่มเติมผู้นำไปใช้อาจหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้การวิจัยนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานได้

6.3 ข้อเสนอแนะและแนวทางการศึกษาต่อในอนาคต

6.3.1 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนั้น สามารถนำไปใช้เป็นแนวคิด และแนวทางในการออกแบบพื้นฐานสำหรับอาคารประเภทศูนย์การเรียนรู้ทั้งประเภทที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและการออกแบบโดยตรงหรือผลจากการวิจัยยังสามารถนำไปพัฒนาเป็นการออกแบบอาคารศูนย์การเรียนรู้ประเภทอื่น ๆ ได้อีกด้วย นอกจากนี้ยังสามารถนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการวิจัยในประเด็นและปัจจัยอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้กล่าวถึงในการวิจัยนี้ต่อไป

6.3.2 แนวทางการศึกษาต่อในอนาคต

เนื่องด้วยการศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการออกแบบศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบนั้นเป็นการวิจัยเพื่อการออกแบบสถาปัตยกรรมเป็นหลักด้วยการวิจัยในช่วงระยะเวลาจำกัด และเนื่องด้วยข้อจำกัดทางด้านทำให้ข้อมูลของผู้ที่เกี่ยวข้อง ทำให้การศึกษาเพื่อจัดตั้งการ

ศูนย์การเรียนรู้ศิลปะและการออกแบบจึงควรที่จะมีการศึกษาในรายละเอียดด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ด้านการบริหารจัดการ ควรมีการศึกษารายละเอียดอย่างลึกในเรื่องของเงินลงทุนในการจัดตั้งโครงการทั้งจากทางด้านรัฐบาลและเอกชนที่จะสนับสนุน รวมไปถึงการร่วมทุนขององค์กรจากต่างชาติว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด และยังคงศึกษาถึงการบริหารองค์การบริหารบุคลากรที่จะเข้ามาดูแลเพื่อการบริหารจัดการโครงการที่ดีและสามารถบริการให้ศูนย์การเรียนรู้ที่เกิดประโยชน์การใช้งานสูงสุด รวมไปถึงการศึกษาและวางแผนการตลาดในการบริหารอาคารให้สามารถสร้างรายได้ในการบริหารอาคารได้

2. ด้านสถาปัตยกรรม ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องเทคโนโลยีในการก่อสร้างอาคารเพื่อประหยัดพลังงาน การออกแบบโครงสร้างของอาคาร เทคโนโลยีสื่อที่จะนำมาใช้ในอาคาร รวมไปถึงเทคโนโลยีการให้ข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีมัลติมีเดียปฏิสัมพันธ์อีกด้วย นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึงระบบการบริหารอาคารทั้งก่อนและหลังการก่อสร้างอาคาร การป้องกันความปลอดภัยของอาคาร งานระบบที่ใช้ภายในอาคารอย่างละเอียด ระบบการบริการบุคคลที่มาใช้อาคาร นอกจากนี้ในส่วนของการประเมินแบบจากผู้เชี่ยวชาญ ควรมีการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในสาขาอื่น ๆ ที่นอกจากด้านสถาปัตยกรรม เช่น ด้านการบริหารระบบอาคาร ด้านวิธีการในการนำสื่อมาใช้ หรือด้านเทคโนโลยี เป็นต้น

3. ด้านสื่อที่นำมาใช้ ศาสตร์ศิลปะนั้นเป็นศาสตร์ที่ลึกซึ้งและยากที่จะอธิบายให้เข้าใจได้โดยง่าย ดังนั้นอาคารที่เน้นในด้านการศึกษาให้มีความรู้ด้านศิลปะและการออกแบบจึงควรมีการศึกษาให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของศิลปะในแต่ละประเภท นอกจากนี้เพื่อที่ให้การนำเสนอที่มีประสิทธิภาพ วิธีการนำเสนอก็เป็นสิ่งที่สำคัญมาก ในการศึกษาวิจัยนี้ได้กล่าวถึงลักษณะและรูปแบบการนำเสนอเพียงเบื้องต้นเท่านั้น ดังนั้นในการจะนำเสนอสื่อศิลปะจึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมและการทดลองนำไปใช้จริง เพื่อที่การนำเสนอจะได้มีประโยชน์สูงสุด